Til programkomiteen for fylkesvalgprogrammet 2027-2031

IOGT i Norge er en frivillig rusforebyggende medlemsorganisasjon. Vi driver ruspolitisk påvirkningsarbeid, forebyggende tiltak og et utstrakt sosialt arbeid for rusavhengige og for barn og unge. Vi jobber for at det skal være lett å ta rusfrie valg, og vil bidra til et trygt og inkluderende samfunn. I forbindelse med neste års lokalvalg sender vi dere dette innspillbrevet. I tillegg til å se på våre innspill til dere eget program, håper vi også at dere kan distribuere det til lokallagene i deres fylke.

IOGT oppfordrer partiene i fylkene til å inkludere følgende i deres partiprogram for å sikre en forebyggende ruspolitikk i perioden 2027-2031:

- → Styrke det lokale alkoholpolitiske arbeidet, fortrinnsvis ved at fylkeskommunen støtter kommunene i å utvikle et bevilling- og kontrollsystem som begrenser tilgjengelighet og reduserer skjenketid.
- → Fremme alkoholfrie soner og arrangementer. Dette innebærer også å opprettholde forbudet mot drikking på offentlig sted.
- → Prioritere åpne og tilgjengelige barn- og ungdomsarenaer. Fritidstilbud må sikres tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre sine aktiviteter.
- → Sikre et godt kollektivtilbud/transportløsninger i fylket for å tilby ungdom mobilitet og trygg transport

Vi mener det er viktig at fylkene fortsatt jobber mot målet om lavest mulig bruk av alkohol og narkotika, og at færrest mulig bruker narkotika. Her har lokalpolitikere et stort ansvar og et stort handlingsrom. Partiene kan for eksempel arbeide for at **skjenketidene** i kommunene settes til kortere enn makstid, og **ikke støtte flere unntak fra maksimal skjenketid**. Dette ønsker vi særlig fordi folkehelse og sosialpolitikk må prioriteres over næringspolitiske hensyn. Videre burde partiene fremme en **ansvarlig uteliv- og alkoholpolitikk**. Dette innebærer at kommunene har et forutsigbart rammeverk, eksempelvis ved at det bestemmes et maks antall skjenkeløyver. I tillegg kan skjenkekontrollene styrkes, og det kan arbeides for at bevillingshavere må søke på ny hvert fjerde år. Tilgjengelighetstrykket kan dempes ved å ikke åpne for **gårdsutsalg eller fjernsalg**. Disse tiltakene viser at folkehelse prioriteres fremfor næringspolitikk.

Hensynet til barn og unge må alltid komme først i alkoholpolitikken, hvor det er særlig viktig å satse på fellesskap, arenaer og aktiviteter for å forebygge utenforskap og kriminalitet. Barn og ungdom som har **attraktive og varierte fritidstilbud**, ruser seg tross alt mindre. Barn og unges tilgang til idretts- og kulturarenaer/arrangementer bør prioriteres fremfor å tillate skjenking av alkohol. Dette hensynet er også grunnen til at vi mener dere bør jobbe for et godt kollektivtilbud/transportløsninger i fylket. Dette er for mange nødvendig for å kunne delta i arrangement, aktiviteter og samlinger – og også være en måte å forebygge ulykker med privat transport, med risiko av ruskjøring.